

СИЛАБУС

освітньої компоненти «Основи економічної теорії» I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спрямованість – соціально-гуманітарна

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – **Ткаченко Світлана Євгенівна**, к.е.н., доцент кафедри Економіки та маркетингу. (<http://new.khntusg.com.ua/staff/tkachenko-svitlana-ievgenivna>).

Коротка анотація дисципліни

"Основи економічної теорії" є дисципліною, що формує систему знань про економічний вибір суб'єктів економіки за умов обмежених виробничих ресурсів і безмежних потреб у різних соціально-економічних системах. Переваги вивчення дисципліни полягають у набутті ринково-економічного мислення студентів, з'ясуванні ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та економічному регулюванні, засвоєнні методології економічних досліджень для розуміння тих ринкових перетворень, що відбуваються у національній економіці та вироблення вміння здійснювати економічний аналіз та практичні висновки.

Завдання вивчення дисципліни полягає у: висвітленні загальних засад економічного життя суспільства; розкритті закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; вивченні механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначенні принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції, ролі економічної теорії у розробленні шляхів ринкової трансформації національної економіки.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:
знати:

- передумови та закономірності еволюції економічної науки;
- економічні концепції головних шкіл і напрямів економічної думки;
- основні досягнення видатних вчених-економістів ;
- теоретичні і методологічні підходи у дослідженні економічних теорій;
- проблеми розвитку вітчизняної економічної думки на початку ХХІ ст.

вміти:

- аналізувати економічні явища та процеси; застосовувати категоріальний апарат економічної теорії для їх пояснення, набуті знання для вирішення практичних проблем;

- вміти збирати та опрацьовувати статистичну інформацію, робити узагальнюючі висновки щодо економічних тенденцій;

- використовувати набуті знання для вирішення економічних проблем, оцінки можливих наслідків економічної політики;

- вирішувати економічні задачі; володіти культурою економічного мислення.

Метою викладення дисципліни "Основи економічної теорії" є комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблеми ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів в задоволенні постійно зростаючих людських потреб.

Переваги вивчення дисципліни полягають у набутті ринково-економічного мислення студентів, з'ясуванні ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та економічному регулюванні, засвоєнні методології економічних досліджень для розуміння тих ринкових перетворень, що відбуваються у національній економіці та вироблення вміння здійснювати економічний аналіз та практичні висновки.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є надання здобувачам вищої освіти: знання з основ економіки, володіння загальноекономічним інструментарієм, вміння проводити всебічний аналіз економічних явищ і процесів, а також приймати оптимальні рішення відповідно до загальних умов розвитку суспільства і конкретних обставин щодо технічного стану об'єктів господарювання у сучасних умовах розвитку, що є обов'язковою умовою для майбутніх спеціалістів технічного профілю у їх подальшій інженерно-технічній діяльності.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів економічних знань. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні завдання у будь-якій сфері економіки, що характеризуються комплексністю і системністю, на основі застосування

основних теорій та методів фундаментальних та прикладних наук, а також формування здатностей:

- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових ідей при діях в нестандартних ситуаціях;
- навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел;
- здатність самостійно оволодівати знаннями;
- здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть застосовувати базові професійні й наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення економічної діяльності. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері економіки. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. *Загальні засади теорії економічного розвитку суспільства.*

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії.

Тема 2. Виробництво, його фактори, результати і ефективність.

Тема 3. Економічна система суспільства. Суспільно-економічний розвиток.

Тема 4. Товарне господарство. Товар і гроші. Закон товарно-грошового обігу.

Змістовий модуль 2. *Теоретичні основи ринкової економіки.*

Тема 5. Ринкова економіка. Попит і пропозиція.

Тема 6. Капітал. Обіг капіталу.

Тема 7. Підприємство. Дохід, витрати і прибуток.

Тема 8. Динаміка суспільного відтворення. Економічні функції держави в ринковій економіці. Світове господарство.

Тематика семінарських та практичних занять:

1. Предмет і метод економічної теорії
2. Виробництво, його фактори, результати і ефективність
3. Економічна система суспільства. Суспільно-економічний розвиток.
4. Товарне господарство. Товар і гроші. Закон товарно-грошового обігу
5. Ринкова економіка. Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги.
6. Капітал. Обіг капіталу.
7. Підприємство. Дохід, витрати і прибуток
8. Держава та її економічні функції в ринковій економіці. Світове господарство

Система оцінювання – Академічна успішність визначається оцінкою за 100-бальною шкалою і розглядається як підсумок балів, отриманих студентом на опорних контрольних зрізах знань навчального матеріалу відповідно до складу змістових модулів. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **залік** – 40 % семестрової оцінки.

Терміни проведення опорних контрольних зрізів встановлюються робочою програмою курсу дисципліни і затверджуються графіком виконання навчального процесу. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за заліковий модуль, надається структурою залікового кредиту, а реальна кількість отриманих балів реєструється викладачем у відомості поточного контролю навчальної роботи студента і в додатках до індивідуального плану відповідно до певного розділу дисципліни.

Інформаційні ресурси:

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>